

تحلیل سخنرانی‌های حسن روحانی و داندل‌ترامپ در مجمع عمومی سازمان ملل

حسن بشیر^۱ - محسن امین^۲

دریافت: ۱۳۹۷/۲/۸ - پذیرش: ۱۳۹۷/۸/۲

چکیده

سخنرانی سالانه رهبران سیاسی در مجمع عمومی سازمان ملل از بارزترین فرصت‌ها برای اعضای این سازمان است تا رویکرد بین‌المللی دولت متبوعشان را در تریبونی جهانی عرضه کنند. در مقاله حاضر ضمن به کارگیری روش‌های تحلیل محتوا و تحلیل گفتمان تلاش شده متن سخنرانی حسن روحانی و داندل ترامپ در مجمع عمومی سال ۲۰۱۷م از حیث کمی و کیفی بررسی می‌شود و گفتمان‌های مذکور در چارچوب نظریه مدیریت هماهنگ معنا (CMM) به عنوان یکی از نظریات حوزه ارتباطات میان فرهنگی عرضه شود. کاربرست این نظریه در تحلیل گفتمان نشان داد، در حالی که سخنان روحانی عمدتاً از موضع «معترض» متوجه مسائل منطقه‌ای و روابط برابر ایران-جهان بوده؛ ترامپ با اتخاذ موضعی بالا به پایین در مقام «ناظم جهان»، الگویی از دولت و ملت آمریکا را به عنوان برنامه عمل سایر کشورها ارائه کرده است. همچنین بهره‌مندی از سه سطح تفسیری، انتقادی و کاربردی نظریه CMM روشن کرد که اولاً؛ تضادهای هویتی عرضه شده در دو سخنرانی ناشی از الگوی متفاوت جهانی فرهنگ نزد هر کدام از سخنرانان بوده و ثانیاً؛ تنها راه حل، اتخاذ راه سومی است که می‌تواند وجهه تهدیدآمیز یا معترض طرفین را در بستری محترمانه و در عین حال عادلانه به مفاهمه، گفتگو و تعامل مبدل سازد و امکان ارتباطات دوسویه را در قالب سازمان‌های فراملی فراهم آورد.

واژگان کلیدی: ایران و آمریکا، روحانی، ترامپ، مدیریت هماهنگ معنا، تحلیل گفتمان

پد ام

مقدمه

روابط ایران و آمریکا سابقه‌ای به بلندی تاریخ معاصر ایران دارد. از کودتای ۲۸ مرداد و وقایع قبل و بعد از آن تا روابط گرم دوران پهلوی و در نهایت پیروزی انقلاب اسلامی و اجرای تسخیر سفارت ایالات متحده در تهران و گروگان‌گیری و... همگی بر پیچیده‌تر شدن شرایط و شعله‌ورتر شدن دشمنی میان دو کشور انجامیده و روابط دیپلماتیک این دو کشور را به مرحله قطع رابطه رسانده است. این دشمنی طرفینی، سرنوشت بسیاری از رخدادهای بین‌المللی در سراسر جهان را تحت تأثیر قرار داده و این‌گونه دو کشور را در اکثر تصمیمات جهانی و منطقه‌ای رو در روی یکدیگر نشانده است.

دشمنی مزبور البته با روی کار آمدن دولت‌های گوناگون در هر دو کشور تا حدی در کیفیت روابط میان ایران و ایالات متحده تغییر ایجاد کرده است، گرچه این اندک تغییرات و تفاوت رویکردها نیز به حدی نبوده که بتوان از آنها به تحول در روابط دیپلماتیک دو کشور نام برد، اما برخی هم‌زمانی دولت دموکرات اوپاما و روی کار آمدن حسن روحانی و گفت‌وگوهای اعتدال در ایران را روزنه‌امیدی در خصوص آب شدن یخ این بی‌اعتمادی طرفینی تعبیر کردند (موسوی و نیری، ۱۳۹۳).

تحول اندک این روابط به طور ویژه در دو دهه گذشته از پرونده هسته‌ای ایران متأثر بوده و عمده مباحث حول محور این گفتگوها و در قالب مذاکرات اتمی ایران و ۵+۱ سازمان یافته است. فرایندی که با موضوع وضع تحریم‌ها از سوی دولت آمریکا و تصویب قطعنامه علیه ایران در شورای امنیت سازمان ملل دوچندان شد و روابط این دو کشور را بیش از پیش تیره و تاریک کرد. اما پس از انتخابات، ریاست جمهوری سال ۱۳۹۲، رفع تحریم‌ها در صدر شعارهای دولت تدبیر و امید قرار گرفت و پس از مذاکرات متعدد و فشرده، نهایتاً در تاریخ ۲۳ تیرماه ۱۳۹۴ (۱۴ ژوئیه ۲۰۱۵) به انعقاد قراردادی چند جانبه میان ایران و ۵+۱ منجر شد و با تصویب قطعنامه دیگری در شورای امنیت سازمان ملل متحد، تحریم‌ها و محدودیت‌های ناشی از دستاوردهای هسته‌ای ایران برداشته شد.

در فاصله کمتر از یکسال پس از امضای نهایی معاهده برجام (برنامه جامع اقدام مشترک^۱)، انتخابات ریاست جمهوری ایالات متحده در نوامبر سال ۲۰۱۶ برگزار شد و برخلاف بسیاری

1. Joint Comprehensive Plan of Action.

پیش‌بینی‌های ملی و جهانی^۱ داند ترامپ با حمایت جمهوری خواهان و البته با توسل به شعارهایی ویژه به عنوان رئیس دولت آمریکا انتخاب شد. انتخابی که تأثیر مستقیمی بر روابط دو کشور ایران و ایالات متحده داشته و با مطرح شدن سرنوشت برجام، موضع‌گیری‌هایی را از سوی رهبران سیاسی دو کشور به دنبال داشته است. یکی از این مواضع مهم در قالب سخنرانی‌های مجمع عمومی سازمان ملل متحد بوده که تلاش می‌شود در قالب این نوشتار و ضمن به کارگیری روش تحلیل گفتمان پدام (PDAM)^۲ توصیف و تبیین شود و از آن طریق، لایه‌های عمیق‌تری از گفتمان دو دولت در سطح بین‌الملل تحلیل شده و نگاه‌های گفتمانی این دو در عرصه روابط دیپلماتیک ترسیم شود.

چارچوب مفهومی

فرگه، زبان را محملی برای انتقال معنا می‌داند چرا که هر کس تبحری در مهارت‌های یک زبان پیدا کند، می‌تواند تا حد زیادی درک واحدی از عبارات و جملات صریح آن زبان داشته باشد (کاظمی، ۱۳۸۶: ۲۱۶). بر همین اساس، چارچوب نظری این مقاله بر دو نظریه گفتمان و مدیریت هماهنگ معنا (CMM) استوار است. نظریه گفتمان، با بهره‌گیری از خصلت تفسیری و تحلیلی، نحله‌های فکری چون زبان‌شناسی، هرمنوتیک، ساخت‌گرایی و شالوده‌شکنی، در مسیر فهم کنش‌های انسانی در بستر گفتمانی عمل می‌کند و در این مسیر، اولویت را به مفاهیم فرهنگی و سیاسی مانند «غیریت‌سازی»، «قدرت» و «هویت» می‌دهد (دالمیر و مک‌کارتی، ۱۹۷۷) و چنان که در بخش روش تا حدی بدان پرداخته شد، به دنبال عبور از سطح معنایی و حرکت به سوی کشف معانی گفتمانی و سطوح عمیق متن است. از نظر فوکو (۱۹۶۹)، گفتمان

۱. نگاه کنید به:

- نظرسنجی نیویورک تایمز:

<https://www.nytimes.com/interactive/2016/us/elections/polls.html>

- نظرسنجی هافینگتون پست:

<http://elections.huffingtonpost.com/pollster/2016-general-election-trump-vs-clinton>

- وال استریت ژورنال:

<http://graphics.wsj.com/elections/2016/polls/>

- نظرسنجی مؤسسه گالوپ:

<http://news.gallup.com/poll/189299/presidential-election-2016-key-indicators.aspx>

- نظرسنجی ریل کلیر پولیتیکس:

https://www.realclearpolitics.com/epolls/2016/president/us/general_election_trump_vs_clinton-5491.html

2. Practical Discourse Analysis Method (PDAM)

«به معنای قلمرویی عمومی از گزاره‌ها و یا رویه‌ای است که تعداد مشخصی از گزاره‌ها را توضیح می‌دهد» (فوکو، ۱۹۶۹: ۸۰). گفتمان از این منظر، همان چیزی است که میان قید و بندهای زبان و امکانات ارتباطی نهفته در آن رخ می‌دهد (داوودی، ۱۳۸۹: ۵۶-۵۷). امری که در بطن سخنرانی دو رئیس جمهور، می‌توان به عنوان چالشی ارتباطی از سویی و تضادی گفتمانی از سوی دیگر تعبیر شود.

در خصوص نظریه دیگر این مقاله؛ یعنی (CMM) نیز باید گفت، این نظریه به‌عنوان یک نظریه تفسیری توسط ورن کرونین^۱ و بارنت پیرس^۲ پایه‌گذاری شده و در حیطه ارتباطات میان‌فرهنگی، کاستی نظریات ارتباطی موجود را جبران کرده است و همچنین شکل جدیدی از ارتباطات فرهنگی و سیاسی را میان اشخاص و سازمان‌ها و دولت‌ها پیشنهاد می‌کند. پیرس (۲۰۰۵) یکی از دو بنیان‌گذار اصلی این نظریه، بر این باور است که از سویی، وضعیت کنونی جهانی شدن، کارکرد برخی الگوهای ارتباطی ساده را به چالش کشیده و از سوی دیگر، نسبی‌گرایی ناشی از کثرت‌گرایی موجود در جهان نیز با حسرتی برای دستیابی به قطعیتی تسلی‌بخش مواجه کرده و این امر به مجادله‌ای میان نسبی‌گرایی و جزمی‌گرایی انجامیده است (پیرس، ۲۰۰۵: ۳۶-۳۷). مجادله‌ای که برگر (۲۰۰۱)، به سبب فقدان ارتباط منطقی میان آن‌دو، از آن به «دوگانگی صوری بین نادیده گرفتن دیگران و سرکوب آنها تا تسلیم و نابودی‌شان هستند»، یاد کرده تا نشان دهد؛ فرض عدم ارتباط حتی میان «شیطان بزرگ» و «حقیقت نامتناهی» نیز به شکل کلی صادق نیست (گادیکانست، ۱۳۹۶: ۹۶-۹۷). تفصیل این نقیضه برگر و موارد مشابه آن، عمدتاً در قالب یافتن مسیریایی برای تکوین ارتباطات بهتر تعریف می‌شود. ارتباطاتی که تلاش دارد مبتنی بر ارزش‌های انسانی و با تأکید بر بُعد گفتگویی، راه ارتباط میان اشخاص، گروه‌های انسانی، اقوام و حتی کشورهایی که در منازعه‌ای مداوم قرار دارند را بیابد و این چالش معاصر را در مسیر یافتن راه‌هایی برای اقدام مشترک معطوف به خلق جهان اجتماعی نوینی به کار گیرد.

نظریه «مدیریت هماهنگ معنا» (CMM) به تعبیر پیرس، «به‌عنوان پاسخی علمی به این منازعات و مجادلات طرفینی و منبعی با ارزش برای درک، توصیف، تسهیل و توسعه اشکال نوین ارتباطات که برای تمامی چالش‌های جامعه معاصر ضروری است» (پیرس، ۲۰۰۵: ۵۰)،

1. Vern Cronen
2. Barnett W Pearce

مطرح شده است. این نظریه کاربردی در حوزه ارتباطات سیاسی و اجتماعی شکل گرفته و تلاش می‌کند تا با بهره‌گیری از چارچوب ویتگنشتاینی، الگوهای مناسب فرهنگی تعامل را بسازد. در این مسیر و ذیل سه ساحت تفسیری، انتقادی و کاربردی، نظریه مدیریت هماهنگ معنا، ارتباط طرفینی را با پرسش‌هایی مواجه می‌کند تا از آن طریق نیل به الگوی مناسب فرهنگی تعامل را تحقق بخشد. این سؤالات در جدول شماره (۱) بیان می‌شود.

جدول شماره (۱): محورهای کلی نظریه مدیریت هماهنگ معنا (CMM)

ساحت نظری	سؤالات اصلی	اقتضا پاسخ‌ها
تفسیری	۱- ارتباط‌گران هنگامی که به روش معمول خود ارتباط برقرار می‌کنند، چه کار می‌کنند؟	ارتباطات به مثابه امری نمایشی-اجرایی (سنت ویتگنشتاینی)
	۲- ارتباط‌گران چرا این چنین عمل می‌کنند؟	حالات شناختی و ویژگی‌های شخصیتی (زمینه و بافت) الگوی سلسه مراتبی معانی ارتباط‌گران (اعم از فرهنگ، داستان ضمنی، خود و روابط طرفین)
انتقادی	ارتباط‌گران باهم چه چیزی را ایجاد می‌کنند؟	ساخت هویتی متأثر از تضادها (مدل ماریچچ)
کاربردی	ما چگونه می‌توانیم جهان‌های اجتماعی بهتری بسازیم؟	کاوش در غنای یک موقعیت ارتباطی (انواع داستان‌ها)

پس از پاسخ به این پرسش‌ها و کاربست سایر الگوهای پیشنهادی نظریه مدیریت هماهنگ معنا، همه تنش‌ها پایان نمی‌یابد. چرا که این مراحل مقدماتی، صرفاً ما را در درک پیچیدگی‌ها و شناسایی برخی فرصت‌ها در مواردی خاص از ارتباطات یاری می‌کنند و به این سؤال که «چگونه در آن شرایط خاص رفتار کنیم؟» نمی‌پردازند. پیرس (۲۰۱۰) برای این گام نهایی، ضمن بهره‌گیری از مفهوم «رشد ناحیه مجاور»^۱ که ویگوتسکی (۱۹۷۸) مطرح کرده، پیشنهاد می‌کند با امعان نظر به این که امور ارتباطی در هر زمان به دو دسته کلی آنچه می‌توانیم انجام بدهیم و آنچه نمی‌توانیم به انجام برسانیم؛ تلاش کنیم تا به کمک یک «تسهیل‌گر» و در فاصله میان این دو ارتباط شدنی و ناشدنی که او از آن به «ناحیه مجاور» تعبیر می‌کند، برای خلق جهانی بهتر دست به ارتباط‌گری بزنیم (ویگوتسکی، ۱۹۷۸: ۷۶-۸۵).

1 . Zone of Proximal Development (ZPD)

مجمع عمومی سازمان ملل

در راستای تحولات پس از جنگ جهانی دوم و بعد از تبدیل جامعه ملل به سازمان ملل متحد، مجمع عمومی سازمان ملل در سال ۱۹۴۵ و بر اساس منشور ملل متحد تشکیل شد. این مجمع هر ساله در ماه سپتامبر میزبان ۱۹۲ کشور عضو در نیویورک بوده و فرصتی کوتاه برای سران این کشورها جهت بیان رویکردها و آراء جهانی و منطقه‌ای فراهم می‌آورد. مجمع مذکور علاوه بر برگزاری نشست سالانه، وظیفه انتخاب دبیرکل، اعضای غیردائم شورای امنیت و نظارت بر بودجه سازمان ملل را بر عهده دارد (سلیمی و حاج زرگرباشی، ۱۳۹۲: ۳۶).

با توجه ویژگی‌هایی که این فرصت سالانه در اختیار کشورهای جهان قرار می‌دهد، نمایندگان جمهوری اسلامی نیز به جز در دو دوره پنجم و ششم ریاست جمهوری، در همه ادوار این مجمع سالانه شرکت کرده و به سخنرانی پرداخته‌اند. سخنانی که علاوه بر رویکردهای کلان نظام جمهوری اسلامی و سیاست خارجی ایران، به بیان و تبیین راه حل‌های جهانی و منطقه‌ای، اعلام مواضع و گفتمان دولت‌ها در عرصه‌ای بین‌المللی پرداخته‌اند. این امر به خصوص به سبب اختلافاتی که میان ایران و ایالات متحده بوده، به‌طور ویژه پس از انقلاب اسلامی به عرصه‌ای جهانی برای عرضه نظرگاه‌های مخالف و البته تقابل گفتمانی توسط رؤسای جمهور دو کشور نیز تبدیل شده است.

با عنایت به این مقدمات، در این مقاله تلاش می‌شود تا به آخرین سخنرانی سران دو کشور یعنی آقای حسن روحانی از ایران و آقای دانلد ترامپ از ایالات متحده، که در سپتامبر سال ۲۰۱۷ میلادی در محل مجمع عمومی سازمان ملل متحد در شهر نیویورک ایراد شده، در قالب تحلیل گفتمانی پرداخته شود.

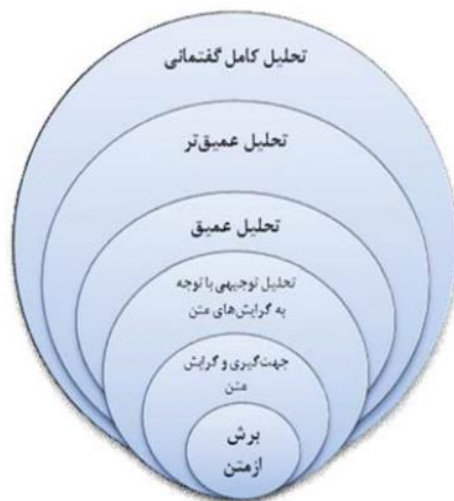
چارچوب روشی: تحلیل محتوا و تحلیل گفتمان

اگر چه روش اصلی این مقاله، روش کیفی با به‌کارگیری تحلیل گفتمان است، اما برای این که وضعیت جهت‌گیری^۱ و تمرکز مفهومی^۲ و فراوانی مفاهیم مطرح شده در دو سخنرانی روحانی و ترامپ مشخص شوند که می‌تواند در تحلیل نهایی مفید باشد، در آغاز، به تحلیل محتوای کمی از وضعیت مفاهیم مطرح شده در این دو سخنرانی پرداخته می‌شود.

تحلیل گفتمان نیز مجموعه‌ای از رویکردهای میان رشته‌ای را در خود جمع کرده تا با مطالعه و بررسی در ساحت‌های مختلف اجتماعی مورد استفاده قرار گیرد. ون دایک، تحلیل گفتمان را این چنین تعریف می‌کند: «تحقیق در زبان‌شناسی، واژه‌شناسی و نشانه‌شناسی متن نوشته‌ها و گفته‌هاست» (ون دایک، ۱۹۹۸: ۳۵۵). به عبارت دیگر معنا و مفهوم به دست آمده از مطالعه و تحقیق در یک متن نوشته شده، تنها در چارچوب همان متن محصور نمی‌شود، بلکه عوامل و شرایط مختلف زمانی، مکانی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و حتی اخلاق و رفتار فردی در ایجاد معنای کامل یک متن دخالت داشته و تصویر کاملی از معنای یک متن را به دست می‌دهند (بشیر ۱۳۸۵: ۱۶-۱۷). به عبارتی، گفتمان تلاشی است برای ممانعت از لغزش نشانه‌ها از جایگاه‌شان نسبت به یکدیگر و در نتیجه خلق یک نظام واحد معنایی (یورگنسن، ۱۳۸۹: ۵۷). توضیح بیشتر آن که در آنچه با نام تحلیل گفتمان شناخته می‌شود، بیشتر به روابط عناصر و مفاهیم در بسترها و زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی‌شان توجه می‌شود و تحلیلگر می‌بایست با تسلط بر گستره اطلاعات مرتبط با موضوع، اولاً؛ عناصر کلیدی و مهم را بشناسد و ثانیاً؛ ضمن تعیین چگونگی روابط میان آنها، پدیده یا اندیشه مورد نظر را تحلیل گفتمانی کند.

«فرآیندی که فرکلاف در روش خود برای تحلیل گفتمان پیشنهاد می‌کند، شامل سه مرحله اصلی؛ توصیف، تفسیر و تبیین می‌شود. روش تحلیل گفتمان پدام (PDAM) نیز شباهت‌هایی به روش پیشنهادی فرکلاف دارد و در تلاش است مراحل تحلیل را در پنج سطح به انجام برساند. این پنج سطح عبارتند از؛ سطح-سطح، عمق-سطح، عمق-عمق، عمیق و عمیق‌تر» (بشیر، ۱۳۹۰: ۱۰). سه سطح اول در واقع بیشتر به توصیف متن از طریق عنایت به اصل متن، معانی هژمونیک و ضمنی آن می‌پردازند. این سه مرحله نخست تحلیل گفتمان به روش پدام که عبارتند از؛ «سطح-سطح»، «عمق-سطح» و «سطح-عمق» را به‌طور خلاصه می‌توان این گونه در قالب سه محور اساسی توضیح داد: ۱. برداشت از اصل متن، ۲. جهت‌گیری و گرایش متن و ۳. تحلیل توجیهی با توجه به سایر گرایش‌های متن (بشیر، ۱۳۸۸). در مرحله عمیق، با توجه به زمینه‌ها و شرایط محیطی خلق متن، متن در بستر موقعیتی آن به پرسش گرفته می‌شود و رابطه‌ای معنایی میان متن و زمینه ایجاد می‌شود و سپس در مرحله عمیق‌تر، پای فرامتن به میان کشیده شده و بر خلاف دیدگاه تحلیلی «فرکلاف» و البته بدون توجه به نظریه «مرگ مؤلف»، روابط متن و زمینه که در مرحله

پیشین مورد نظر بود، در رابطه با فرامتن تبیین می‌شود. تحلیلی که تحلیلگر در آن به متن، بینامتنیت و فرامتن به شیوه‌ای همزمان توجه دارد و آخرالامر نوعی از جمع‌بندی در شکل خط‌مشی یا رویکردهای بسیار کلان به وجود می‌آورد. بشیر (۱۳۹۰) عقیده دارد که فرامتن در این مرحله می‌تواند هر مسئله‌ای باشد که در خلق متن و زمینه تأثیرگذار است یا با آنها رابطه‌ای ایجاد می‌کند. در نهایت برای رسیدن به یک تبیین نظری با اصالت، ضروری است که پنج سطح تحلیلی مذکور با اطلاعات فرامتنی سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و دینی ممزوج شده تا تحلیل گفتمانی مدنظر را بسازند. با چنین شیوه‌ای می‌توان اطمینان یافت که با طی هر مرحله، بخشی از معنا کشف شده و روشن شده است. در مرحله پایانی، تحلیل گفتمان همین حلقه‌های جدا از هم در مسیر معناسازی برای متن اولیه در قالب گفتمانی و بر پایه برداشت‌ها و قرائت‌های خواننده، تحقق می‌یابد (بشیر، ۱۳۸۸: ۱۰۲). شکل شماره (۱) تصویری شماتیک از روش تحلیل گفتمان پدام را ارائه می‌کند:

شکل ۱: مراحل روش عملیاتی تحلیل گفتمان (پدام)

جامعه مورد مطالعه و واحد تحلیل

مقاله حاضر به روش کیفی انجام می‌پذیرد، مشخصاً به دیپلماسی دو کشور ایران و آمریکا در قبال یکدیگر می‌پردازد و واحد تحلیل در آن عبارت خواهد بود از «متن کامل سخنرانی

رئیس جمهور ایران، حسن روحانی و رئیس جمهور ایالات متحده آمریکا، داند ترامپ» که در سال ۲۰۱۷ در مجمع عمومی سازمان ملل ایراد شده است.

یافته‌های پژوهش

جدول شماره (۲) فراوانی مفاهیم کلیدی در سخنرانی دو رئیس جمهور را نشان می‌دهد.

جدول شماره (۲): فراوانی مفاهیم کلیدی دو سخنرانی

مفاهیم مورد اشاره ترامپ	فراوانی مطلق مفاهیم		مفاهیم مورد اشاره روحانی
مردم	۵۱	۲۴	ایران
آمریکا/آمریکایی/آمریکاییان/میهن	۴۵	۱۵	حقوق/حقوقی
جهان	۲۷	۱۱	امنیت
ملل	۱۷	۱۰	اعتدال
آینده	۱۴	۱۶	جهانی/جهان
ایران	۱۴	۱۰	منطقه/خاورمیانه
صلح	۱۴	۱۱	برجام/ مذاکره / مذاکرات
زندگی	۱۲	۷	اسلامی
آزادی	۱۵	۷	صلح
ونزوئلا	۸	۸	مردم/ملت/ملل
کره شمالی	۸	۵	جمهوری
امنیت	۶	۵	توسعه
جهانی	۶	۵	همکاری
تروریست / تروریسم	۸	۷	سرمایه گذاری / اقتصادی
اتمی	۵	۴	انسانی
دموکراسی	۴	۴	هسته ای
امید	۴	۵	تروریسم / افراطی گری
حقوق	۴	۳	امریکا
خاورمیانه	۳	۲	یهودیان
اسلامی	۳	۲	فرهنگ
مهاجرت	۳	۲	بحرین
اروپا	۳	۲	سوریه
فرهنگ	۳	۲	آزادی
داعش	۳	۲	عدالت
تحریم	۱	۲	غرب

چنانچه در جدول شماره (۲)، قابل مشاهده است؛ پیش از ورود به تحلیل گفتمان متن دو سخنرانی، مطالعه و بررسی کمی مفاهیم به کار رفته در سخنرانی دو رئیس جمهور ایران و آمریکا، در دستور کار مقاله قرار گرفت. در این زمینه، روشن شد که حسن روحانی در سخنان خود از مفاهیمی همچون «ایران»، «حقوق» و «امنیت» به ترتیب ۲۴، ۱۵ و ۱۱ بار استفاده کرده است. امری که در وهله نخست حاکی از توجه ویژه او به حقوق و امنیت موکلین ایرانی خود بوده و حل مسائل از طریق احترام متقابل به حقوق و قراردادهای بین‌المللی دنبال کرده است. در این خصوص، می‌توان از مفهوم «امنیت» که پس از ایران و حقوق، بیشترین تکرار را در سخنان ریاست جمهوری اسلامی ایران داشته است، چنین برداشت کرد که راهبرد کلان نظام حاکم بر ایران، حفظ ثبات و امنیت در منطقه و جهان است.

از سوی دیگر، بررسی فراوانی مطلق مفاهیم سخنرانی ترامپ در مجمع عمومی سازمان ملل، نشان می‌دهد که مفاهیمی چون «مردم»، «آمریکا» و «جهان» سه کلید واژه پرتکرار در سخنان رییس جمهور آمریکا بوده‌اند. واژگانی که به ترتیب، ۵۱، ۴۱ و ۲۷ بار تکرار شده و بیش از همه حاکی از اهتمام ویژه ترامپ به مسائل داخلی مردم آمریکا بوده است. این سخنان در مرتبه بعدی، راهبردهای جهانی ایالات متحده برای مردم جهان و نگاه جهانی به موضوعات محلی و منطقه‌ای را آشکار می‌کند. اما تکرار ۱۴ باره «ایران» در این سخنرانی، گویای اهمیت فوق‌العاده جمهوری اسلامی ایران در مسائل منطقه‌ای و جهانی است. موضوعی که پس از مسائل داخلی ایالات متحده و مفاهیمی چون جهان، آینده و ملل، بیشترین تکرار را به خود اختصاص داده است. می‌توان با بهره‌گیری از مفاهیم مورد اشاره در سخنرانی دو رئیس جمهور، مقولاتی را از منظر کمی سامان داد. جداول شماره (۳) و (۴) برخی از مهمترین مقوله‌های که متشکل از مفاهیم پرکاربرد در سخنرانی هر کدام از رؤسای جمهور ایران و آمریکا بوده، آمده است:

جدول شماره (۳): مفاهیم و مقوله‌های پرکاربرد در سخنرانی روحانی

مجموعه مفاهیم به کار رفته در سخنرانی حسن روحانی	مقوله‌های کمی سخنرانی حسن روحانی
(ایران، فرهنگ، انسانی، مردم، جمهوری، اعتدال)	برتری فرهنگی ایران
(افراطی‌گری، تروریسم، اعتدال، امنیت، منطقه، اقتصادی، توسعه، صلح، سرمایه‌گذاری)	ایران، خواهان صلح و توسعه اقتصادی

برجام، سائق همکاری‌های بین‌المللی	(ایران، جهانی، مذاکرات، حقوق، همکاری، هسته‌ای، غرب)
ظلم برخی دول خارجی بر ملل مسلمان	(عدالت، اسلامی، آمریکا، یهودیان، سوریه، بحرین، منطقه)

جدول شماره (۴): مفاهیم و مقوله‌های پر کاربرد در سخنرانی ترامپ

مجموعه مفاهیم به کار رفته در سخنرانی داند ترامپ	مقوله‌های کمی سخنرانی داند ترامپ
(آمریکا، آزادی، میهن، آمریکاییان، جهان، مهاجرت، صلح، مردم)	سروری آمریکا و آمریکائیان در جهان
(داعش، خاورمیانه، اسلامی، تروریسم، امنیت، اتمی، زندگی، ملل، امید)	آمریکا خواهان امنیت و بهبود شرایط حیات
(اروپا، تحریم، آینده، مردم، زندگی، صلح، جهانی)	لزوم اجماع و اتحاد جهانی برای آینده جهان
(دموکراسی، ونزوئلا، ایران، کره شمالی، کوبا، حقوق، ملل، آزادی)	ظلم دیکتاتورها بر مردم خود

جداول فوق بیانگر مقوله‌های مهمی است که از هر سخنرانی استخراج شده‌اند. پس از این مرحله مقدماتی که نگاه کمی در آن غالب بود، تحلیل گفتمان به شیوه پدام اعمال می‌شود. در ادامه این روش، در قالب جداول سه ستونی، سه مرحله نخست تحلیل متن دو سخنرانی انجام خواهد شد و پس از آن، مراحل چهارم و پنجم در جداول جداگانه‌ای تحلیل می‌شود.

الف- سخنرانی داند ترامپ در مجمع عمومی سازمان ملل متحد، سپتامبر ۲۰۱۷ (جدول شماره: ۵)

جدول شماره (۵): سه مرحله نخست تحلیل پدام برای سخنرانی ترامپ

برداشت از اصل متن (سطح سطح)	جهت گیری و گرایش متن (عمق سطح)	تحلیل توجیهی با توجه به سایر گرایش‌های متن (سطح عمق)
خوشبختانه، آمریکا از زمان انتخابات در ۸ نوامبر گذشته تا کنون، بسیار خوب عمل کرده است. بازار بورس از هر زمانی پر رونق تر است، بیکاری در پایین‌ترین سطح در ۱۶ سال گذشته است و به خاطر تدابیر ساماندهی ما و سایر	ترامپ نجات دهنده آمریکا	بازگشت برتری و بزرگی به آمریکا

		اصلاحات، امروز افراد بیشتری در آمریکا نسبت به هر زمان دیگری در گذشته، شاغل هستند. کمپانی‌ها دارند برمی‌گردند و باعث رشد مشاغل می‌شوند، امری که کشور ما مدت‌های مدیدی به خود ندیده بود. و به تازگی اعلام شده که ما تقریباً ۷۰۰ میلیارد دلار صرف امور نظامی و دفاعی خود خواهیم کرد.
آمریکا نجات دهنده جهان	تهدیدهای فزاینده جهان	ما در دورانی از فرصت‌های خارق‌العاده زندگی می‌کنیم. راه‌گشایی در پهنه علم، تکنولوژی و دارو، بیماری‌هایی را درمان می‌کنند و مشکلاتی را از پیش پا برمی‌دارند که نسل‌های قبلی فکر می‌کردند، غیرممکن است. اما هر روز که می‌گذرد، همچنین خبرهایی از خطرات فزاینده می‌رسد که همه ارزش‌هایی که عزیزشان می‌داریم را مورد تهدید قرار می‌دهند.
آمریکا ضد تروریسم دولتی	حمایت برخی دولت‌ها از تروریسم	تروریست‌ها و افراط‌گرایان قدرت یافته و در تمامی مناطق دنیا گسترش یافته‌اند. رژیم‌های یاغی که در این نهاد بین‌المللی نمایندگی می‌شوند، نه تنها از تروریست‌ها حمایت می‌کنند، بلکه کشورهای دیگر و مردم خودشان را با مخرب‌ترین سلاح‌هایی که تاکنون بشر شناخته، مورد تهدید قرار می‌دهند.
آمریکا سرآمد احترام به حقوق مردم و ملت‌ها	ضرورت احترام به حقوق مردم و ملت‌ها	ما انتظار نداریم که کشورهای مختلف همان سنت‌های فرهنگی و حتی نظام‌های دولتی خود را به اشتراک بگذارند، اما ما انتظار داریم همه کشورها به این دو وظیفه بی‌چون و چرا ملتزم باشند. احترام گذاشتن به منافع مردم خود و حقوق هر کشور مستقل دیگر. این نسخه زیبای این نهاد است و این پایه‌ای برای همکاری و موفقیت است.
آمریکا حامی همزیستی	ضرورت همزیستی و	کشورهای قوی و مستقل اجازه می‌دهند

<p>خداپسندانه</p>	<p>احترام متقابل فرهنگ‌های متنوع</p>	<p>کشورهای متنوع با ارزش‌های مختلف، فرهنگ‌های مختلف و رویاهای مختلف نه تنها همزیستی داشته باشند، بلکه در کنار هم و یا بر اساس احترام متقابل کار کنند.</p>
<p>برتری سبک زندگی و فرهنگ آمریکایی</p>	<p>آمریکا حامی تکرر فرهنگ‌ها</p>	<p>در آمریکا، ما نمی‌خواهیم شیوه زندگی خودمان را به کسی تحمیل کنیم، بلکه اجازه دهید آن را به عنوان نمونه‌ای برای همه ببینیم.</p>
<p>آمریکا نماد قانون، صلح و انسانیت</p>	<p>آمریکا متمدن‌ترین کشور جهان</p>	<p>ما دوست و پنجاهمین سالگرد قانون اساسی گرانمایه خود را جشن می‌گیریم. قدیمی‌ترین قانون اساسی که امروزه در جهان هنوز بکار گرفته می‌شود.</p>
<p>تجدید نظر در روابط خارجی آمریکا</p>	<p>اولویت با امنیت داخلی آمریکا</p>	<p>در امور خارجی ما در این اصل بنیادین حاکمیت تجدید نظر می‌کنیم. اولین وظیفه دولت ما به مردم، به شهروندان مان، خدمت به نیازهای آنها جهت اطمینان از ایمنی آنها، حفظ حقوقشان و دفاع از ارزش‌هایشان است.</p>
<p>ضرورت هم‌بستگی دولت‌ها (با آمریکا) برای زندگی بهتر شهروندان</p>	<p>همکاری بین‌المللی، ضرورت آینده صلح‌آمیز جهان</p>	<p>ایجاد زندگی بهتر برای مردم خودمان، نیز نیاز به این دارد که ما با هم در همکاری و هماهنگی و همبستگی نزدیک برای ایجاد یک آینده امن‌تر و صلح‌آمیز برای همه مردم کار کنیم.</p>
<p>تجدید نظر در قراردادهای بین‌المللی آمریکا برای تأمین منافع شهروندان آمریکایی (اشاره به برجام)</p>	<p>نقد سیاست خارجی دولت اوپاما</p>	<p>ایالات متحده برای همیشه یک دوست بزرگ برای دنیا و به ویژه متحدانش خواهد بود. اما ما دیگر نمی‌گذاریم مورد استفاده قرارگیریم یا وارد یک معاهده یک جانبه شویم که در آن ایالات متحده هیچ چیز در بازگشت به دست نیاورد.</p>
<p>فداکاری آمریکا در تأمین صلح جهانی</p>	<p>هزینه‌های آمریکا برای دفاع از ملل جهان</p>	<p>عهد آمریکا در میدان‌های جنگ ارزیابی می‌شود که مردان و زنان جوان ما در کنار متحدان ما از سواحل اروپا تا بیابان‌های خاورمیانه و جنگل‌های آسیا جنگیدند و فدا کردند.</p>

<p>واقع‌گرایی آمریکا در جنگ و صلح</p>	<p>آمریکا حامی هم‌زیستی ملل جهان</p>	<p>ما خواهان هم‌زیستی مسالمت‌آمیز و دوستی هستیم و نه منازعه و کشمکش. ما با پیامدها و محصولات کار هدایت می‌شویم نه با ایدئولوژی. ما یک سیاست واقع‌گرایی اصولی داریم که در اهداف و منافع ارزش‌های مشترک ما ریشه دارد.</p>
<p>تضاد با منافع آمریکا قابل تحمل نیست</p>	<p>منافع آمریکا اولویت ما</p>	<p>اگر ما بخواهیم وضعیت شهروندانمان را ارتقا بدهیم اگر ما از تأیید تاریخ الهام بگیریم آن وقت باید به وظایف خود نسبت به مردمی که آنها را نمایندگی می‌کنیم عمل کنیم. ما باید از مردم‌مان و منافع آنها و آینده آنها دفاع کنیم. ما باید تهدیدات علیه حاکمیت و استقلال از اوکراین تا دریای چین جنوبی را رد کنیم.</p>
<p>آمریکا پیشقراول حمایت از شهروندان مظلوم جهان</p>	<p>لزوم مقابله جهانی با دولت‌های ضد مردمی</p>	<p>در جهان ما امروز، گروه کوچکی از رژیم‌های یاغی هستند که هر اصلی که سازمان‌ملل بر آنها بنا شده را نقض می‌کنند. آنها نه شهروندان خود را محترم می‌شمارند و نه حریم استقلال خودشان را محترم می‌دانند. اگر کشورهای خوب که اکثریت هستند با اندک کشورهای شرور، مقابله نکنند آنگاه شیطان پیروز می‌شود.</p>
<p>کره شمالی مصداق کشور یاغی و ضد مردمی</p>	<p>ظلم حکومت کره شمالی به مردم خود و همسایگان</p>	<p>هیچ کشوری بیشتر از کره شمالی مردمش را از رفاه‌شان محروم نکرده است. این رژیم مسئول گرسنگی کشیدن و مرگ میلیون‌ها نفر در کره شمالی بوده است.</p>
<p>آمریکا آماده جنگ با کره شمالی است</p>	<p>تهدید کره شمالی به جنگ</p>	<p>آمریکا قدرت و صبر شگرفی دارد اما اگر مجبور شود از خودش و متحدانش دفاع کند ما هیچ انتخابی نخواهیم داشت مگر این که به طور کامل کره شمالی را منهدم کنیم.</p>
<p>لزوم همبستگی دولت‌های جهان برای مقابله با رژیم ایران</p>	<p>ایران همانند کره شمالی تهدیدی برای صلح و امنیت در جهان است</p>	<p>ما با این تصمیم نه تنها در کره شمالی مواجهیم، بلکه موعدها بسیار گذشته است تا جهان با یک رژیم بی‌کله دیگر مقابله کند، رژیمی که</p>

		<p>آشکارا صحبت از کشتار جمعی می‌کند و مرگ بر آمریکا و نابودی اسرائیل را آرمان خود کرده است و [تهدیدی] برای خیلی از رهبران و کشورهای جهان در این سالن بوده است.</p>
ایران تهدیدکننده صلح و امنیت در جهان	حکومت فاسد ایران عامل فقر داخلی و خشونت منطقه‌ای	<p>حکومت ایران نقابی از یک دموکراسی بر یک دیکتاتوری فاسد است که یک کشور ثروتمند با تاریخچه بی‌غنی را به یک کشور یاغی فقیر تبدیل ساخته است که صادرات اصلی آن خشونت، خونریزی و هرج و مرج شده است.</p>
ضرورت حمایت از ملل و دول خاورمیانه در مقابل جنگ‌افروزی‌های رژیم ایران و حامیان در منطقه	شهروندان ایرانی و ملت‌های منطقه، قربانی تروریزم دولتی حکومت ایران	<p>قربانیانی که بیش از همه این درد و رنج محصول کار رهبرانش را تحمل کرده‌اند، مردم خود ایران بوده‌اند. رژیم ایران به جای استفاده از امکاناتش برای بهبود زندگی مردم ایران، سودهای نفتی را خرج کمک‌ها به حزب‌الله و سایر تروریست‌ها کرده که مسلمان‌های بی‌گناه را می‌کشند و همسایگان صلح‌دوست عرب و اسرائیلی را مورد حملات خود قرار می‌دهند.</p>
نیاز به وفاق جهانی برای بازنگری یا لغای برجام	نقد کاستی‌های برجام و تذکر نسبت به خطرات فزاینده رشد اتمی و تسلیحاتی ایران	<p>ما نمی‌توانیم بگذاریم یک رژیم جنایتکار این فعالیت‌های بی‌ثبات‌کننده را ادامه بدهد و در این حال موشک‌های خطرناک بسازد و ما نمی‌توانیم از توافقی حمایت کنیم که در نهایت به ایجاد یک برنامه اتمی منجر می‌شود. توافق ایران یکی از بدترین و یکسویه‌ترین معاملاتی بوده که آمریکا تاکنون وارد آن شده است.</p>
ضرورت احترام به حقوق بشر توسط رژیم ایران	دستگیری شهروندان بی‌گناه سایر کشورها در ایران	<p>زمان آن است که این رژیم همه آمریکایی‌ها و شهروندان سایر کشورها که ناعادلانه بازداشتشان کرده را آزاد کند.</p>
همراهی شهروندان آزادی‌خواه ایرانی با حمله احتمالی آمریکا و متحدانش برای نابودی رژیم ایران	دیکتاتور بودن رهبران ایران	<p>تمامی جهان درک می‌کند که مردم نیک ایران خواهان تغییر هستند و جدای از قدرت شگرف نظامی آمریکا این مردم ایران هستند که رهبران ایران از آنها در هراسند.</p>

<p>لزوم کمک‌های جهانی برای بازگشت شهروندان ایرانی به ریشه تاریخی و رفاه سابق / هم‌سویی استراتژی دولت آمریکا با خواسته‌های مردم ایران در نابودی رژیم ایران</p>	<p>نابودی محتوم دیکتاتورها توسط مردم</p>	<p>رژیم‌های سرکوب‌گر تا ابد دوام نمی‌آورند. روزی می‌رسد که مردم با این انتخاب مواجه می‌شوند که به گذشته‌ای از فقر و خونریزی و ترور ادامه می‌دهند یا این که مردم ایران به ریشه‌های پرافتخار ملت خود بازمی‌گردند که مرکز یک تمدن با فرهنگ و ثروت بودند جایی که مردم ایران بار دیگر بتوانند شاد و خوشبخت باشند.</p>
<p>اسلام سیاسی منشأ همه افراطی‌گری‌های منطقه و جهان</p>	<p>اعلام همکاری با کشورهای عربی-اسلامی برای مقابله با تروریسم اسلامی</p>	<p>در عربستان سعودی که من افتخار داشتم، رهبران بیش از ۵۰ کشور عرب و اسلامی را خطاب قرار بدهم. ما توافق کردیم که تمامی کشورهای مسئول باید با هم کار کنند تا با تروریسم و افراط‌گرایی اسلامی که از آن الهام می‌گیرند مقابله کنند. ما تروریسم و افراط‌گرایی اسلامی را متوقف می‌کنیم زیرا نمی‌توانیم بگذاریم ملت ما را داغان کنند و در واقع تمامی جهان را داغان کنند.</p>
<p>دولت قبل توانایی مبارزه با تروریسم اسلامی نداشت.</p>	<p>تامین منافع آمریکا در مبارزه با طالبان و داعش</p>	<p>از حالا به بعد، منافع امنیتی ما و نه جداول زمانی من در آوردی که توسط سیاست‌مداران تعیین شده‌اند، میزان و ابعاد عملیات نظامی ما را دیکته خواهند کرد. من همچنین به طور کامل قوانین درگیری را در جنگمان علیه طالبان و سایر گروه‌های تروریستی تغییر داده‌ام. در سوریه و عراق، ما دستاوردهای بزرگی در شکست همیشگی داعش داشتیم.</p>
<p>تجدید نظر آمریکا در پذیرش پناهجویان</p>	<p>ضرورت اسکان پناهجویان در کشورهای مجاور خود</p>	<p>آمریکا، کشور به هم پیوسته در اثر اتحاد و اشتراک است و میلیاردها میلیارد دلار در کمک و حمایت از این ابتکار صرف کرده است. ما در پی یک خط‌مشی برای اسکان پناهجویان هستیم، خط‌مشی که برای کمک به این مردم مصیبت زده طراحی شده و آنها را قادر سازد که در نهایت به کشور خود برگشته</p>

		و بخشی از روند بازسازی باشند.
هم‌سویی آمریکا با سازمان ملل در خدمات بشردوستانه به مردم جهان	تحسین توجهات و تلاش‌های سازمان ملل با هدف توسعه پایدار در آفریقا	ایالات متحده همچنان به هدایت جهان در زمینه کمک‌های بشردوستانه، از جمله پیشگیری از خشکسالی و کمک‌رسانی در جنوب سودان، سومالی و شمال نیجریه و یمن ادامه داده است. ما از طریق برنامه‌هایی مانند PEPFA که کمک‌های امدادی را تأمین مالی می‌کند، برای سلامت و فرصت‌های بهتر در سراسر جهان سرمایه‌گذاری کرده‌ایم.
تحقق اهداف آمریکا عامل ادامه پرداخت بودجه به سازمان ملل	هزینه زیاد آمریکا در سازمان ملل	آمریکا یکی از ۱۹۳ کشور سازمان ملل است و هنوز ما ۲۲٪ کل بودجه و بیش از آن را می‌پردازیم و درحقیقت ما بسا بیش از آنچه هر کسی تصور کند می‌پردازیم. آمریکا سهم غیرمنصفانه‌ای را متحمل شده است ولی اگر عملاً بتواند به تمامی اهداف اعلام شده خود دست یابد. به خصوص به هدف صلح دست یابد این سرمایه‌گذاری به خوبی ارزش آن را داشته است.
آمریکا و قدرت‌های بزرگ: نجات دهنده جهان	عدم دخالت آمریکا و قدرت‌های بزرگ در جنگ‌های کنونی جهان	بخش‌های عمده‌ای از جهان در جنگ‌اند و برخی در حقیقت در جهنمی قرار دارند اما افراد قدرتمند در این سالن تحت راهنمایی و حمایت سازمان ملل می‌توانند بسیاری از این مشکلات شرورانه و پیچیده را حل کنند. مردم آمریکا امیدوارند روزی سازمان ملل بتواند حامی یک مسئول‌تر و موثرتری برای شرافت انسانی و آزادی در سراسر جهان باشد.
آمریکا با فساد و دیکتاتوری در شرق و غرب عالم مبارزه می‌کند	اعمال تحریم‌های آمریکا علیه کوبا با هدف حمایت از اصلاحات سیاسی در آن کشور	در نیمکره غربی آمریکا علیه رژیم فاسد و بی‌ثبات‌کننده کوبا ایستاده است و از آرزوهای پایدار مردم کوبا که در آزادی زندگی کنند، حمایت می‌کند. دولت من اخیراً اعلام کرده است که ما تحریم‌های علیه دولت کوبا را لغو نمی‌کنیم تا زمانی که اصلاحات اساسی انجام

		دهد.
دولت آمریکا، حامی مردم مظلوم و حامی صلح و پیشرفت در جهان	دیکتاتوری سوسیالیستی ونزوئلا عامل فروپاشی اقتصادی و رنج مردم این کشور	دیکتاتوری سوسیالیستی نیکولاس مادورو درد و رنج وحشتناکی را بر مردم خوب آن کشور تحمیل کرده است. دیکتاتوری سوسیالیستی نیکولاس مادورو درد و رنج وحشتناکی را بر مردم خوب آن کشور تحمیل کرده است. این رژیم فاسد یک کشور شکوفا را با اعمال یک ایدئولوژی شکست خورده نابود کرده و در هر کجا فقر و بدبختی ایجاد کرده است.
لزوم همکاری جهانی برای تحقق اهداف آمریکا	مسئولیت دولت آمریکا در برقراری صلح و بازگرداندن آزادی به ونزوئلا	ما به عنوان همسایه‌ای مسئول و دوست، ما و سایرین هدفی داریم این هدف کمک به آنهاست تا که آزادی خود را بازپس گیرند و کشور خود را اصلاح کنند و دموکراسی خود را احیا کنند. می‌خواهم از رهبران در این سالن به خاطر محکوم کردن این رژیم و تأمین حمایت مهم از مردم ونزوئلا تشکر کنم. آمریکا گام‌های مهمی برای حسابرسی از این کشور برمی‌دارد ما آماده‌ایم که اگر که دولت ونزوئلا بر مسیر گذشته‌اش بر حکومت استبدادی‌خو علیه مردم ونزوئلا اصرار ورزد، اقدامات بیشتری انجام دهیم.
بازار آزاد و اقتصاد لیبرال مایه همه خوشبختی‌های ملل جهان	سوسیالیسم در هر جا مانع از پیشرفت و رفاه مردم شده است	مشکل در ونزوئلا این نیست که سوسیالیسم به خوبی به کار گرفته نشده، بلکه این است که سوسیالیسم به طور وفادارانه‌ای به کار گرفته شده است. از شوروی، کوبا تا ونزوئلا، در هر کجا که سوسیالیسم واقعی یا کمونیسم پذیرفته شده، موجب ویرانی و ناکامی گشته است.
حمایت از صلح و رفاه، آرمان همیشگی آمریکا	آمریکا حامی مردم مظلوم و دشمن رژیم‌های ستمگر	آمریکا در کنار هر فردی که تحت یک رژیم بی‌رحم زندگی می‌کند می‌ایستد. احترام ما به حق حاکمیت نیز فراخوان به عمل می‌دهد، همه مردم شایسته دولتی هستند که به سلامتی، منافع

		<p>و رفاه آنها، از جمله شکوفایی و کامیابی آنها اهمیت دهد.</p>
<p>ضرورت اولویت یافتن دوباره منافع مردم ایالات متحده در مبادلات تجاری بین‌المللی</p>	<p>اجحاف ناشی از تجارت بین‌الملل در حق مردم آمریکا</p>	<p>برای مدت‌های مدید به مردم آمریکا گفته شده بود که معاملات چند ملیتی، دادگاه‌های بین‌المللی بدون حسابرسی و بوروکراسی‌های قدرتمند جهانی بهترین راه برای ارتقای موفقیت آنهاست اما با از بین رفتن آن قول‌ها و از بین رفتن میلیون‌ها شغل، هزاران کارخانه از بین رفتند. سایرین سیستم را به بازی گرفتند و قوانین را شکستند و طبقه بزرگ متوسط ما که زمانی سنگ بنای شکوفایی اقتصاد آمریکا بود فراموش و رها شد، اما دیگر فراموش شده نیست و هرگز دوباره فراموش نخواهد شد.</p>
<p>اولویت شهروندان آمریکایی در برنامه‌های ترامپ</p>	<p>همه کشورها در وهله نخست موظف به حل مشکلات داخلی خودشان هستند</p>	<p>امروز اگر ما خود و قلب و ذهن مان را صرف کشورمان نکنیم و اگر خانواده‌های قوی و جوامعی امن و جوامعی سالم برای خود نسازیم هیچکس این کار را برایمان نخواهد کرد، ما نمی‌توانیم منتظر کس دیگری از کشورهای دور دست یا به دور از دموکراسی باشیم که این کار را برایمان انجام دهد، ما نمی‌توانیم این کار را انجام دهیم. ما باید خودمان، مشکلاتمان را حل کنیم تا شکوفایی و کامیابی خودمان را محقق کرده و آینده‌مان را تأمین کنیم.</p>
<p>بازگشت آمریکا به دوره ناسیونالیسم تند و نژادپرستی</p>	<p>ضرورت بازگشت به ناسیونالیسم و احترام به حق حاکمیت آینده</p>	<p>امروز سؤال اصلی در برابر ملل متحد و در برابر مردم سراسر جهان که امید به زندگی بهتری برای خود و فرزندانشان دارند یک سؤال اساسی است: آیا ما هنوز هم، میهن‌پرست هستیم؟ آیا ما به اندازه کافی کشورمان را دوست داریم که از حق حاکمیت آن حفاظت کرده و آینده آن را به دست بگیریم؟ آیا ما به اندازه کافی برای حق حاکمیت آینده آنها احترام قائلیم. آیا ما برای دفاع از منافع آنها و</p>

		حفظ فرهنگ آنها و تضمین صلح جهانی برای شهروندان آنها، احترام قائلیم.
آمریکا محور همه کوشش‌ها برای آینده صلح‌آمیز مردم جهان	مأموریت جهانی برای حفظ کرامت و زندگی صلح‌آمیز آیندگان	تاریخ از ما می‌پرسد که آیا برای مسئولیت‌مان آماده‌ایم. پاسخ ما تجدید اراده و احیای عزم‌مان و تولدی دوباره برای جانفشانی است. ما نیاز داریم که دشمنان انسانیت را شکست دهیم و انرژی‌های نهفته در حیات (انسانی) را آزاد کنیم. امید ما جهانی از کشورهای سربلند و مستقل است که مسئولیت‌های خود را پذیرفته و به سایرین احترام می‌گذارند و هدفی مشترک در جهت منافع جمع دارند و آینده‌ای برای کرامت و صلح برای مردم کره زمین.

ب- متن سخنرانی حسن روحانی در مجمع عمومی سازمان ملل متحد ۲۰۱۷ (جدول شماره ۶)

جدول شماره (۶): سه مرحله نخست تحلیل پدام برای سخنرانی روحانی

تحلیل توجیهی با توجه به سایر گرایش‌های متن (سطح عمق)	جهت‌گیری و گرایش متن (عمق سطح)	برداشت از اصل متن (سطح سطح)
حاکمیت مردمسالاری در ایران و حمایت مردم از سیاست حقوق بشر و تعامل سازنده با جهان / نفی دیکتاتوری در ایران	مشارکت فراگیر مردم در انتخابات و رای مجدد به دولت اعتدال	چهار ماه پیش در دوازدهمین دوره از انتخابات ریاست جمهوری در ایران، بیش از ۴۱ میلیون ایرانی یعنی ۷۳ درصد واجدان شرایط، با حضور خود در پای صندوق‌های رأی، یک بار دیگر به برنامه اینجانب برای «اعتدال و احترام به حقوق بشر و حقوق شهروندی» در سیاست داخلی و اتخاذ خط‌مشی «تعامل سازنده در سیاست خارجی و پیشرفت در مسیر تحول اقتصادی» اطمینان کردند.
انقلاب اسلامی تحقق‌کننده حقوق بشر و حقوق شهروندی	رژیم گذشته ضد حقوق بشر، عدالت‌خواهی و حقوق شهروندی	حقوق بشر و حقوق شهروندی در کنار اسلام‌خواهی و عدالت‌جویی از مهم‌ترین خواسته‌های مردم ایران در طول بیش از یکصد و پنجاه سال گذشته و به ویژه در انقلاب اسلامی سال ۱۳۵۷ بوده‌است
سیاست خارجی نظام ایران،	ملت ایران معتدل	با صدای بلند اعلام می‌کنم که اعتدال، منش و

<p>احترام متقابل به حقوق ملت‌هاست.</p>	<p>است، نه ظلم می‌کند و نه زیر بار ظلم می‌رود.</p>	<p>روش ملت بزرگ ایران است. اعتدال نه انزوای طلبی است و نه استیلاجویی؛ اعتدال نه بی‌تفاوتی است و نه پرخاشگری.</p>
<p>نقد سیاست‌های دوگانه دولت آمریکا در قبال مفاهیمی چون صلح و آزادی.</p>	<p>تیین معانی مستفاد از صلح عادلانه و آزادی شامل ذیل مشی اعتدالی</p>	<p>مشی اعتدال، مشی صلح است، اما صلحی عادلانه و جامع؛ نه صلح برای ملتی و جنگ و درگیری برای ملتی دیگر؛ اعتدال، آزادی و مردم‌سالاری است؛ اما به‌صورتی شامل و فراگیر؛ نه حمایت ظاهری از آزادی در یک جا و پشتیبانی از دیکتاتوری در جای دیگر؛ اعتدال، هم‌افزایی اندیشه‌هاست و نه رقص شمشیرها و بالاخره مشی اعتدال، زیبایی‌آفرین است.</p>
<p>آمریکا از موضع نابرابر تهدید کننده ایران.</p>	<p>ایران صلح طلب است.</p>	<p>رویکرد ما صلح‌خواهی و حمایت از حقوق ملت‌هاست. ما ظلم را نمی‌پسندیم و از مظلوم دفاع می‌کنیم. ما تهدید نمی‌کنیم و تهدید را از جانب هیچ کس نمی‌پذیریم. زبان ما زبان کرامت است و زبان تهدید را بر نمی‌تابیم. ما اهل مذاکره‌ایم، اما از موضع برابر و احترام متقابل و با رویکرد برد-برد.</p>
<p>آمریکا ناقض حقوق بشر جهانی</p>	<p>ضرورت برقراری صلح فراگیر برای همه کشورها.</p>	<p>در دنیای امروز صلح، امنیت، ثبات و پیشرفت کشورها در هم تنیده شده‌اند. نمی‌شود مردم فلسطین توسط رژیم شریک و نژادپرست از کمترین حقوق انسانی محروم باشند و غاصبان این سرزمین در امنیت؟ نمی‌شود یمن، سوریه، عراق، بحرین، افغانستان، میانمار و در بسیاری مناطق دیگر در فقر و جنگ و درگیری زندگی کنند و عده‌ای گمان کنند که می‌توانند امنیت و رفاه و توسعه بلندمدت در کشورهای خود داشته باشند.</p>
<p>ایران مهد کثرت‌گرایی دینی و فرهنگی</p>	<p>ایران در طول تاریخ حامی پیروان فرهنگ‌ها و ادیان دیگر بوده‌است</p>	<p>ایران از گذشته، پرچم‌دار تسامح در حق ادیان و اقوام مختلف بوده‌است. ما همان ملتی هستیم که یهودیان را از رنج اسارت بابلی نجات دادیم؛ ارمنیان مسیحی را با آغوش باز در میان خویش پذیرفتیم و در میان خود یک "قاره فرهنگی" و تنوعی کم‌نظیر از اقوام و ادیان را جای داده‌ایم. این همان ایران است که همواره از مظلومان دفاع کرده</p>

		است؛ قرن‌ها پیش مدافع حقوق یهودیان و اکنون مدافع حقوق فلسطینیان است. ایران همان ایران حق‌جو و آرامش‌طلب است.
ایران به دنبال گسترش قدرت در منطقه نیست	مبارزه با تروریسم داعش انسانی است نه فرقه‌ای	ما امروز در صف مقدم مبارزه با تروریسم و تندروی مذهبی در خاورمیانه قرار داریم نه از موضع فرقه‌ای و قومی که از موضعی انسانی، اخلاقی و استراتژیک
ایران خواهان ثبات در منطقه است و با همسایگانش سر جنگ ندارد	نفی جنگ‌طلبی ماجرای جوانه و تبیین دیپلماسی فرهنگی دولت ایران	ایران نه می‌خواهد امپراتوری تاریخی‌اش را احیا کند و نه می‌خواهد مذهب رسمی‌اش را حاکم کند و نه می‌خواهد انقلابش را با زور سرنیزه صادر کند. ما به استواری فرهنگ‌مان، حقیقت مذهب‌مان و اصالت انقلاب‌مان آن‌قدر باور داریم که هرگز نمی‌خواهیم آنها را چونان اهداف استعماری جدید بر کوله‌سربازان صادر کنیم.
ایران به دنبال امپراتوری جدید نیست	ایران با فرهنگ و ادب خود جهان را فتح کرده است	ما برای ترویج فرهنگ و تمدن و مذهب و انقلاب‌مان در قلب‌ها وارد می‌شویم و با عقل‌ها سخن می‌گوییم. شعر می‌خوانیم و با حکمت سخن می‌گوییم. سفریان ما، شاعران و عارفان و حکیمان‌مان هستند. ما با مولوی تا این سوی اقیانوس اطلس را درنوردیده‌ایم. ما با سعدی در دل آسیا نفوذ کرده‌ایم. ما با حافظ جهان را فتح کرده‌ایم پس چه نیازی دیگر به فتح جدید داریم؟!
نفی اتهام عدم پابندی ایران به معاهداتی همچون برجام	برجام، نشانه صداقت ایران در پابندی به معاهدات بین‌المللی	صدای اعتدال از طرف ملتی است که نه فقط در بیان که در عمل به آنها پایبند بوده است. برجام، بهترین نشانه صدق ادعای ماست.
ضرورت پابندی همه کشورهای به دستاوردهای قانونی برجام	تأکید بر وجهه بین‌المللی و فراگیر برجام	برجام حاصل بیش از دو سال مذاکرات فشرده است که نتیجه آن مورد حمایت شورای امنیت ملل متحد و جامعه جهانی قرار گرفت و به صورت بخشی از قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت در آمد. برجام متعلق به یک یا دو کشور نیست، برجام سند شورای امنیت و متعلق به کل جامعه بین‌المللی است.

<p>تأکید بر ماهیت برد-برد برجام</p>	<p>برجام، نمونه تعامل ایران و جهان</p>	<p>ما درهای تعامل و همکاری را گشودیم. ما ده‌ها قرارداد توسعه با دولت‌های توسعه‌یافته شرق و غرب بستیم. متأسفانه برخی خود را از این امکان تازه محروم کردند، به خود تحریمی دست زدند و حال با احساس غبن، فکر می‌کنند فریب خورده-اند، در حالی که ما نه فریب خورده‌ایم و نه کسی را فریب داده‌ایم. ما سطح برنامه هسته‌ای خود را خود تعیین کرده‌ایم.</p>
<p>نظام مردم‌سالار ایران برای دفاع به مردم خود متکی است.</p>	<p>ایران به دنبال سلاح هسته‌ای نیست.</p>	<p>ما بازدارندگی هسته‌ای را نه از سلاح هسته‌ای که از دانش و مهمتر از آن از مقاومت ملت خود به دست آورده‌ایم. این هنر و تکنیک ماست. آنها می‌خواستند سلاح نداشته اتمی را از ایران سلب کنند و البته ما از سلب چیزی که نداشتیم و مدعی آن هم نبودیم، ابایی نداشتیم و نداریم.</p>
<p>کشورهای جهان باید (به جای ایران)، به دنبال خلع سلاح هسته‌ای اسرائیل باشند.</p>	<p>اسرائیل با تسلیحات اتمی خود تهدیدی برای جهان است.</p>	<p>نمی‌توان پذیرفت رژیم غاصب صهیونیستی که با سلاح هسته‌ای اش منطقه و جهان را تهدید می‌کند و متعهد به هیچ مقررات و نظارت بین‌المللی نیست، ملت‌های صلح‌طلب را نصیحت کند.</p>
<p>دولت ترامپ نمی‌تواند با بازگشت مجدد تحریم‌ها، ایران را از مسیر پیشرفت خود منحرف سازد.</p>	<p>تبیین پاسخ قاطع ایران در صورت نقض برجام از سوی سایر طرف‌ها.</p>	<p>جمهوری اسلامی ایران اولین کشوری نخواهد بود که برجام را نقض می‌کند ولی در مواجهه با نقض آن عکس‌العمل متناسب و قاطع خواهد داشت. اگر این توافق به دست «نااهلان عرصه سیاست» از بین برود، مایه تأسف خواهد بود و دنیا فرصت بزرگی را از دست خواهد داد؛ اما چنین اقدامی هرگز قادر نخواهد بود جمهوری اسلامی ایران را در مسیر پیشرفت و تعالی خود متوقف کند.</p>
<p>پابندی به برجام می‌تواند اعتماد ایران و سایر کشورها را در مذاکرات آتی حفظ کند.</p>	<p>اگر برجام از سوی آمریکا نقض شود، اعتبار جهانی آمریکا مخدوش می‌شود.</p>	<p>دولت جدید آمریکا با پیمان‌شکنی و نقض تعهدات بین‌المللی، فقط اعتبار جهانی خود را می‌شکند و اعتماد دولت‌ها و ملت‌ها نسبت به هرگونه مذاکره و تعهدات آینده خود را از دست می‌دهد.</p>
<p>دیپلماسی گفت‌وگویی راه حل تشریک مساعی در حل</p>	<p>ایران منادی اتحاد جهانی برای مبارزه با</p>	<p>جمهوری اسلامی ایران مبتکر اتحاد جهانی برای مقابله با خشونت و افراطی‌گری است و گفتگو و</p>

<p>مشکلات منطقه‌ای و جهانی</p>	<p>خشونت و افراطی‌گری بوده و همواره به‌دنبال همکاری و گفتگو با کشورهای منطقه و جهان خود است.</p>	<p>مذاکره بر مبنای برد-برد را تنها مسیر حل و فصل بحران‌های جهانی و منطقه‌ای می‌داند. تعمیق پیوندها با کشورهای همسایه و منطقه و افزایش سطح همکاری با کشورهای دوست، انتخاب آگاهانه ماست و عبور از تهدیدات خطرناک و تحولات پیچیده دوران گذار فعلی جز با افزایش تماس‌ها و مراودات و نهادینه کردن گفتگو از سوی دولت‌ها و ملت‌ها امکان‌پذیر نیست.</p>
<p>تهدیدات و جنگ‌افروزی‌های دولت آمریکا علیه ایران بر خلاف اجماع جامعه جهانی بوده و با آرمان جهانی صلح در تضاد است.</p>	<p>اهانت ترامپ در سخنرانی خود به ملت ایران با علت وجودی سازمان ملل در تضاد است.</p>	<p>ادبیات جاهلانه، زشت، کینه‌توزانه و مشحون از اطلاعات غلط و اتهامات بی‌پایه‌ای که از زبان رئیس‌جمهور آمریکا علیه ملت ایران در روز در این مجمع محترم شنیده شد، نه تنها در شأن سازمان ملل نبود بلکه در تقابل با خواسته امروز ملت‌ها از این اجلاس - یعنی اتحاد دولت‌ها برای مقابله با جنگ و تروریسم - قرار داشت.</p>
<p>تصمیم ایران به گسترش توان دفاعی خود.</p>	<p>توان موشکی ایران دفاعی و جنبه بازدارندگی دارد.</p>	<p>اعلام می‌کنم که توان دفاعی جمهوری اسلامی ایران، از جمله توانمندی‌های موشکی، تنها جنبه دفاعی و بازدارندگی داشته و برای حفظ صلح و ثبات در منطقه و جلوگیری از ماجراجویی بی‌خردان هدف‌گذاری شده است.</p>
<p>اشاره به حمایت‌های موشکی غرب از رژیم بعث عراق علیه ملت ایران.</p>	<p>توجه به تجربه جنگ هشت ساله و لزوم حفظ توان دفاعی کشور برای جلوگیری از خسارت‌های احتمالی.</p>	<p>مردم شهرهای مختلف ما در جنگ تحمیلی هشت ساله قربانی موشک‌های دور برد رژیم صدام بودند و ما هرگز اجازه تکرار چنین جاه‌طلبی‌های فاجعه‌بار را نخواهیم داد.</p>
<p>بحران‌های سوریه، یمن و بحرین باید از مسیر سیاسی (برگزاری انتخابات آزاد) حل و فصل شود.</p>	<p>مداخلات نظامی دولت‌های خارجی، عامل بی‌ثباتی در منطقه خاورمیانه بوده و اغراض اقتصادی آنها را تأمین می‌کرده است.</p>	<p>بی‌ثباتی و خشونت‌ورزی در منطقه ما با مداخله نظامی قدرت‌های فرامنطقه‌ای تشدید شد؛ همان قدرت‌هایی که اکنون با هدف مداخله بیشتر و فروش سلاح‌های مرگ‌بارشان ایران را به ایجاد ناامنی متهم می‌کنند. من به‌صراحت اعلام می‌کنم که مداخله خارجی و تعیین تکلیف برای مردم منطقه نتیجه‌ای جز تداوم و گسترش بحران بر جای</p>

		<p>نخواهد گذاشت. بحران‌های سوریه، یمن و بحرین راه‌حل نظامی ندارند و تنها از طریق توقف خشونت و پذیرش رأی و نظر مردم پایان‌پذیر است.</p>
<p>آمریکا در صدد توقف توسعه اقتصادی ایران.</p>	<p>توسعه اقتصادی ایران بر لاف تحریم‌ها.</p>	<p>تحریم‌های اقتصادی نه تنها مایه توقف ایران نشد، بلکه عزم ملی را بر تقویت تولید ملی راسخ‌تر کرد. دستیابی به بالاترین نرخ رشد جهانی در سال گذشته نیز نشان داد که اقتصاد ایران می‌تواند با پتانسیل رشد یک تریلیون دلاری در بیست سال پیش‌رو، امید بخش‌ترین اقتصاد نوظهور جهان شود.</p>
<p>خروج آمریکا از برجام ضد امنیت و اعتماد جهانی.</p>	<p>هدف ایران دستیابی به امنیت و توسعه پایدار.</p>	<p>سیاست راهبردی ما برای تحقق این رشد پایدار و متوازن، تعامل گسترده با جهان است. باور ما این است که توسعه و امنیت، دست در دست هم ارتقاء می‌یابد و منافع مشترک می‌تواند ضامن امنیت منطقه‌ای و جهانی شود.</p>
<p>اعلام درهای باز در تعامل اقتصادی و تجاری با ایران.</p>	<p>آمادگی ایران برای جلب سرمایه‌گذاران بین‌المللی در عرصه‌های متنوع اقتصادی.</p>	<p>ایران با برخورداری از بزرگ‌ترین ذخایر گاز و نفت در جهان، آمادگی دارد که در یک همکاری بلندمدت به امنیت انرژی جهانی کمک کند و با سرمایه‌گذاری مشترک در زیرساخت‌های حمل‌ونقل دریایی، ریلی و جاده‌ای، ظرفیت کریدورهای ترانزیت بین‌المللی را ارتقاء بخشد. تقویت زیرساخت‌های اقتصادی در حوزه‌های گازرسانی، شبکه‌های برق و ارتباطات ریلی و جاده‌ای، امکان تولید ارزان با دسترسی به بازار بزرگ ملی و منطقه‌ای را برای پروژه‌های متنوع صنعتی فراهم کرده است. اینک با فراهم آمدن فضای حقوقی مساعد، هیئت‌های متعدد سرمایه‌گذاران خارجی به ایران گسیل شده‌اند که به امضای روزافزون قراردادهای بزرگ سرمایه‌گذاری مشترک و تأمین مالی در حوزه‌های مختلف منجر شده است.</p>
<p>برجام زمینه ساز تعامل جهانی</p>	<p>دعوت از مردم و</p>	<p>عزم ملت ایران بر ساختن ایرانی آزاد و پیشرو و</p>

ایران برای تقویت صلح و امنیت منطقه‌ای و جهانی	دولت‌های جهان برای سرمایه‌گذاری در ایران	مشارکت در توسعه منطقه‌ای امن و آرام بر مبنای اخلاق و احترام به حقوق بین‌الملل جدی است و در این راه از مشارکت و همکاری همه سرمایه‌گذاران و صاحبان اندیشه و ابتکار در سراسر جهان استقبال می‌کند. من در این جایگاه جهانی به سخن‌گویی از ملت مهمان‌نواز ایران، از همه آنها که صلح و امنیت و پیشرفت را در سایه مشارکت و همکاری ملت‌ها جست‌وجو می‌کنند، برای سفر به ایران و مشارکت در این آینده پرامید، دعوت می‌کنم.
---	--	--

تحلیل سطح چهارم (عمیق)

تحلیل در این مرحله، ناظر به نوعی تفسیر از آخرین سطح جدول پیشین و همچنین تمییز رویکردهای مشابه و متفاوت و کشف دال‌های اساسی است. به تعبیر دیگر، در سطح چهارم، تحلیل‌گر به دنبال ارائه تفسیری کلی از مفاهیم و عبارات‌های مرحله قبل (سطح-عمق) و در نهایت ترسیم رویکرد کلان متن است. جدول شماره (۷) بیانگر این سطح از تحلیل است.

جدول شماره (۷): دال‌های اساسی گفتمانی سطح عمق-عمق (عمیق) در دو سخنرانی

دال‌های اساسی سخنرانی حسن روحانی	دال‌های اساسی سخنرانی داندل ترامپ
همراهی دولت و ملت در ایران	مردم آمریکا محور استراتژیک دولت ترامپ
دیپلماسی گفتمانی، بهترین راهبرد در حل مسائل جهانی	حمایت حداکثری آمریکا از صلح جهانی
ایران، در مسیر توسعه اقتصادی	آمریکای بزرگ، الگوی کاملی برای مردم و دولت‌های دیگر
امنیت و صلح جهانی در گرو احترام به حقوق ملل	واقع‌گرایی در سیاست خارجی، راهبرد اساسی دولت ترامپ
دولت ترامپ، عامل تداوم بحران‌ها	راهبرد دوستی با ملل مظلوم و خصومت با دول ظالم
ضرورت اتخاذ موضع جهانی علیه افراطی‌گری (زیاده‌خواهی) آمریکا و اسرائیل	لزوم حصول اجماع جهانی علیه ایران و کره با هدف تأمین صلح جهانی

در ادامه تلاش می‌شود تا پیوندی میان دال‌های اساسی (جدول شماره: ۷) و مرحله پیشتر

تحلیل که به جداول فراوانی کمی مفاهیم به کار رفته در سخنرانی رؤسای جمهور ایران و ایالات متحده اختصاص داشت، برقرار شود. از همین رو تلاش می‌شود تا در جدول زیر، متناظر با هر کدام از دال‌های مرکزی که محصول چهار مرحله تحلیل گفتمان کیفی بوده‌اند، مقوله‌ای برآمده از تحلیل کمی اولیه قرار گیرد (جداول شماره: ۸ و ۹)

جدول شماره (۸): مقایسه نتایج کمی و کیفی تحلیل در گفتمان ترامپ

مقوله‌های اصلی سخنرانی داند ترامپ (تحلیل کمی)	دال‌های اساسی سخنرانی داند ترامپ (تحلیل گفتمان)
سروری آمریکا و آمریکاییان در جهان	مردم آمریکا محور استراتژیک دولت ترامپ
آمریکا خواهان امنیت و بهبود شرایط حیات ملت‌ها لزوم اجماع و اتحاد جهانی برای آینده جهان	حمایت حداکثری آمریکا از صلح جهانی
آمریکا خواهان امنیت و بهبود شرایط حیات ملت‌ها سروری آمریکا و آمریکاییان در جهان	آمریکای بزرگ، الگوی کاملی برای مردم و دولت‌های دیگر
لزوم اجماع و اتحاد جهانی برای آینده جهان	واقع‌گرایی در سیاست خارجی، راهبرد اساسی دولت ترامپ
ظلم دیکتاتورها بر مردم خود آمریکا خواهان امنیت و بهبود شرایط حیات ملت‌ها	راهبرد دوستی با ملل مظلوم و خصومت با دول ظالم
لزوم اجماع و اتحاد جهانی برای آینده جهان ظلم دیکتاتورها بر مردم خود	لزوم حصول اجماع جهانی علیه ایران و کره با هدف تأمین صلح جهانی
آمریکا خواهان امنیت و بهبود شرایط حیات ملت‌ها	

جدول شماره (۹): مقایسه نتایج کمی و کیفی تحلیل در گفتمان روحانی

مقوله‌های اصلی سخنرانی حسن روحانی (تحلیل کمی)	دال‌های مرکزی سخنرانی حسن روحانی (تحلیل گفتمان)
-	همراهی دولت و ملت در ایران
برتری فرهنگی ایران	دیپلماسی گفتمانی، بهترین راهبرد در حل مسائل جهانی
ایران، خواهان صلح و توسعه اقتصادی	ایران، در مسیر توسعه اقتصادی
برجام، سائق همکاری‌های بین‌المللی بیشتر	امنیت و صلح جهانی در گرو احترام به حقوق ملل
-	دولت ترامپ، عامل تداوم بحران‌ها
ظلم برخی دولت‌های خارجی بر ملل مسلمان	ضرورت اتخاذ موضع جهانی علیه افراطی‌گری (زیاده)

۲۳۴ فصلنامه پژوهش‌های راهبردی سیاست، سال هفتم، شماره ۲۸، بهار ۹۸ (پیاپی ۵۸)

خواهی) آمریکا و اسرائیل

تحلیل نهایی و نتیجه‌گیری

تعیین دال‌های اساسی از میان سومین سطح تحلیلی، روشن می‌سازد که هر دو رئیس‌جمهور، سخنرانی خود را با طرح مسائل داخلی آغاز کرده و سپس به راهبردهای موجود برای حل مشکلات جهانی پرداخته‌اند. در این خصوص اما، عمده مباحث حسن روحانی اولاً؛ به رد شبهات موجود نسبت به دیکتاتوری نظام ایران، حمایت از تروریسم و به‌طور ویژه سرنوشت برجام، توسعه ایران و ضرورت اتخاذ دیپلماسی گفتگومانی در ساحت بین‌المللی است. در حالی که داندل‌ترامپ در سخنان خود، ایران را در کنار کره شمالی به‌عنوان بزرگترین تهدید برای صلح و امنیت جهانی مطرح ساخته و تلاش کرده با شرح مظالم حکومت‌های مذکور، اجماع جهانی علیه این دو کشور را سامان دهد.

مراحل مذکور به روشنی نشان می‌دهد که اساساً نگاه دولت ترامپ به جهان، نگاهی است که **اول**، با حفظ و ذکر برتری خود با جهان سخن می‌گوید، **دوم**، با ورود به جزئیات امور اقصی نقاط جهان از آمریکای جنوبی تا خاورمیانه و شرق آسیا، اقدامات دولت‌ها را بر اساس اصول ثابت لیبرالیسم همچون آزادی، دموکراسی، صلح، رفاه و... مورد ارزیابی قرار می‌دهد، **سوم**، در جایگاه رهبری جهانی، دولت‌ها را به دو دسته کلی دوست و متخاصم تقسیم کرده و تلاش می‌کند برای مقابله با دولت‌های متخاصم، سایر کشورها را به اجماع و اتفاقی استراتژیک نزدیک سازد. **چهارم**، نهادهای بین‌المللی و فراملی همچون سازمان ملل را در جهت تأمین اهداف خود حمایت کرده و در نهایت تلاش می‌کند دولت و ملت متبوعش را به‌عنوان الگویی موفق برای دولت‌ها و ملل جهان بازنمایی کند.

این در حالی است که سخنرانی حسن روحانی عمدتاً به سنگ‌اندازی‌های آمریکا، سیاست دو گانه این کشور در برخورد با سایر کشورها و همچنین اهمیت گفتگوی سیاسی در بستر احترام متقابل می‌پردازد.

پس از بررسی مسیر این دو سخنرانی، نوبت به تطبیق آن با نظریه مدیریت هماهنگ معنا (CMM) می‌رسد. جایی که پیش‌تر در ادبیات نظری این مقاله، بیان شد. این نظریه منحصر به فرد در ارتباطات میان فرهنگی، در سه ساحت تفسیری، انتقادی و کاربردی قابلیت تحقیق و تحقق داشته و در ذیل هر محور، به سؤالاتی پاسخ خواهد داد. در ادامه تلاش می‌شود تا نتیجه تحلیلی دو سخنرانی مدنظر، به‌وسیله سؤالات اصلی این نظریه به پرسش کشیده شود و این‌گونه پاسخی

برای چالش ارتباطی موجود (تخاصم ایران و آمریکا در سطح ارتباطی) عرضه شود. نتایج این مرحله از تحلیل و تطبیق در جدول شماره (۱۰) قابل پی‌جویی است.

جدول شماره (۱۰): رویکردهای نظریه مدیریت هماهنگ معنا با نتایج تحلیل گفتمان دو سخنرانی

سؤالات اصلی و پاسخ‌های منتج از تحلیل گفتمان دو سخنرانی	ساحت نظری
<p>۱- ارتباط‌گران هنگامی که به روش معمول خود ارتباط برقرار می‌کنند، چه کار می‌کنند؟</p> <p>- روحانی: سخنرانی در سازمان ملل، نمایش موضع صلح‌آمیز و عدالت خواه ایران- تلاش برای بازنمایی دموکراتیک و تمدنی از دولت و ملت ایران- کشوری در حال توسعه، نیازمند استمرار برجام، همکاری کننده با سایر کشورها- حامی ملت‌ها و معترض به بی‌عدالتی‌ها و مقاوم در نابربری‌ها و مظالم</p> <p>- توامپ: سخنرانی در سازمان ملل، نمایش موضع ابرقدرتی و رفاه‌طلب آمریکا- تلاشی متفاوت با استراتژی اوباما برای بازآفرینی و تثبیت ایده آمریکای بزرگ، قدرتمند و حامی صلح، امنیت و رفاه برای جهانیان- تهدید دولت‌های یاغی و نیازمند</p>	تفسیری
<p>۱- ارتباط‌گران چرا چنین می‌کنند؟</p> <p>- روحانی: منتخب مجدد مردم ایران- پاسخ دهنده به انتقادات ترامپ به نظام ایران- ترویج گفتمان اعتدال و رفع تهدیدات لغو برجام- نفی تلاش ایران برای بازیابی امپراتوری خود- در حال توسعه- حامی دیپلماسی گفتمانی در حل مسائل منطقه‌ای و جهانی- الگوی فرهنگی و تمدنی جهانی- قدرت منطقه‌ای</p> <p>- توامپ: منتخب پرحاشیه مردم آمریکا- تهدیدکننده ایران، کره شمالی و برخی دیگر کشورها- نماینده بزرگترین ملت در جهان- مسئول اصلی تأمین صلح، امنیت و رفاه برای مردم جهان- الگوی جامع جهانی- ابر قدرت جهانی</p>	
<p>۲- ارتباط‌گران باهم چه چیزی را ایجاد می‌کنند؟</p> <p>- تضادهای هویتی دو سخنرانی: جنگ برای صلح و امنیت- تعمیم منافع خود به منافع جهانی- تعظیم ملت‌های خود (ناسیونالیسم افراطی)- نگاه سیاه و سفید به واقعیت‌های جهان- شخصی‌سازی مصادیق ظلم و مظلومین (تغافل و نادیده انگاشتن برخی مظالم و مظلومان)- آرمان‌گرایی با شعار واقع‌گرایی- ارائه تصویر فداکارانه از خود در عین مداخله در جنگ‌ها- تلاش برای توجیه یک‌طرفه راه حل‌ها برای مسائل چندجانبه جهانی-</p>	انتقادی
<p>۳- ما چگونه می‌توانیم جهان‌های اجتماعی بهتری بسازیم؟</p> <p>- واقع‌نگری به مسائل جهانی- پرهیز از یک‌جانبه‌نگری- اتخاذ نگاه خاکستری طرفینی- گفتگوی عادلانه رودررو- کمک به مرجعیت سازمان‌های فراملی و عادل- به رسمیت شناختن نگاه‌های سوم</p>	کاربردی

- در نهایت جمع‌بندی و برآیند دو مسیر اتخاذ شده توسط رؤسای جمهور ایران و آمریکا در این تریبون مهم و بین‌المللی نشان می‌دهد که:
- ۱- منافع هر دو کشور در صلح و امنیت جهانی محقق می‌شود؛
  - ۲- دولت ایران بیشتر به امنیت منطقه‌ای توجه دارد و از آن به عنوان بستر مناسب توسعه اقتصادی حمایت می‌کند اما ایالات متحده، فراتر از مفهوم توسعه، به دنبال بسط قدرت خود در اقصی نقاط جهان بوده و تلاش دارد تا ضمن القای برتری خود بر جهان؛ اقتصاد، سیاست و فرهنگ خود را به عنوان الگویی جهانی در این زمینه حاکم سازد؛
  - ۳- برجام به عنوان نتیجه مذاکرات هسته‌ای برای دو کشور ارزشی استراتژیک دارد و هر دو به دنبال کسب اجماع جهانی برای تثبیت یا الغای آن هستند. ایران ضمن تبیین ضرورت استمرار و پای‌بندی تام خود به این معاهده، راه را برای هرگونه مقابله مقتضی هموار می‌سازد. از سوی دیگر، ترامپ با نقد سیاست‌های دولت اوباما تلاش می‌کند؛ راهبرد تغییر مفاد یا الغای کامل برجام را دنبال کند و در این مسیر به اقناع جامعه جهانی نیازمند است؛
  - ۴- همچنین تروریسم برای دو دولت تعاریف متفاوتی دارد. ترامپ، بیشتر به تروریسم دولتی ایران و کره شمالی اعتراض می‌کند و به دنبال ترویج گفتمان «اسلام غیرسیاسی» در میان مسلمانان است. اما روحانی سعی دارد با ذکر توفیقات داخلی و بین‌المللی نظام مبتنی بر مردم‌سالاری دینی در ایران مانند ارزشمندی دموکراسی، امکان عدالت‌خواهی و حقوق بشر و شهروندی، از اقدامات نظامی ایران و متحدانش چون سوریه و حزب الله علیه گروه‌های تروریستی (داعش) و مقاومت در مقابل زیاده‌خواهی‌های تروریسم دولتی (اسرائیل) دفاع کند؛
  - ۵- درحالی‌که ایران در «مقام معترض» به مظالم دولت جهانی علیه ملل مظلوم منطقه‌ای همچون یمن و بحرین و عراق و سوریه و همچنین ملل خارج از منطقه، همچون مسلمانان میانمار سخن می‌گوید؛ ایالات متحده و ترامپ در «مقام ناظم»، امورات سیاسی، اقتصادی و امنیتی شرق و غرب عالم را مورد توجه داشته و برای هرکدام برنامه عمل مشخصی ذکر می‌کند. به عبارت دیگر اگر موضع حاکم بر بیانات حسن روحانی، مقاومت و دفاع باشد، موضع ترامپ، سراسر تهاجمی است؛
  - ۶- جنگ و اجماع جهانی علیه کره شمالی، احتمال حمله برای توقف مداخلات نظامی ایران در منطقه، توجیه تحریم‌های کوبا و ونزوئلا و از همه مهمتر «الگوسازی برای ملت‌ها و

دولت‌های جهانی»، نمونه‌هایی از نقش‌آفرینی آمریکا در مقام ناظم جهانی است که در نسبت با سخنان، عمدتاً منطقه‌ای و برابرخواهانه روحانی، از دامنه گسترده و البته ماهیت راهبردی بالا به پایین برخوردار است.

منابع

- بشیر، حسن، (۱۳۸۹)، خبر: تحلیل شبکه‌ای و تحلیل گفتمان، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- بشیر، حسن، (۱۳۹۰)، رسانه‌های بیگانه: قرائتی با تحلیل گفتمان، تهران: سیمای شرق.
- داوودی، علی اصغر، (۱۳۸۹)، نظریه گفتمان و علوم سیاسی، فصل‌نامه مطالعات سیاسی، سال دوم، شماره (۸).
- سلیمی، حسین، حاج زرگرباشی، روح‌الله، (۱۳۹۲)، «الگوی سخنرانی رؤسای جمهور اسلامی ایران در مجمع عمومی سازمان ملل متحد»، فصل‌نامه سیاست جهانی، دوره دوم، شماره (۴).
- کاظمی، سیدعلی اصغر، (۱۳۸۶)، هفت ستون سیاست، تهران: انتشارات فرهنگ اسلامی.
- گادیکانست، ویلیام بی، (۱۳۹۶)، نظریه پرداززی درباره ارتباطات میان‌فرهنگی، (جلد اول)، ترجمه حسن بشیر و همکاران، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- یورگنسن، ماریان، فیلیپس، لوئیز، (۱۳۸۹)، نظریه و روش در تحلیل گفتمان، ترجمه هادی جلیلی، تهران: نشر نی.
- Berger, P. L, (2011), *Forward in R. C Neville (Ed.), The Human Condition* (pp. xi-xiv). Albany: State University of New York Press.
- Dallmayr, F. and McCarthy, T, (1977), *Understanding and Social Inquiry*. Indianapolis, IN: Notre Dame University Press.
- Foucault, M, (1969), *The Archaeology of Knowledge*, London: Routledge.
- Pearce, W. B, (2005), *The Coordinated Management of Meaning (CCM)*, In: Gudykunst, (2005), *Theorizing Intercultural Communication*, Sage Publications.
- Pearce, W. B, (1999), *Using CMM: The Coordinated Management of Meaning*, A Pearce Associates Seminar, California.
- Van Dijk, T. A, (1998), *Critical Discourse Analysis*, To Appear in Tannen. D. & Schiffrin, D. & Hamilton, H. (Eds), *Handbook of Discourse Analysis*.
- Vygotsky, L. S, (1978), *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*, Cambridge, MA: Harvard University Press.